

SECȚIA DE ȘTIINȚE  
ALE VIEȚII  
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE  
A MOLDOVEI

bd. Ștefan cel Mare,1  
MD-2001, Chișinău,  
Republica Moldova  
tel: +(373 22) 21-05-02  
E-mail: [ssv.asm.md@gmail.com](mailto:ssv.asm.md@gmail.com)



SECTION OF LIFE SCIENCES  
OF THE ACADEMY  
OF SCIENCES OF MOLDOVA

Stefan cel Mare Ave, 1  
MD-2001, Chisinau,  
Republic of Moldova  
tel: +(373 22) 27-05-02  
E-mail: [ssv.asm.md@gmail.com](mailto:ssv.asm.md@gmail.com)

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului pe proiectul din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.23 ”Managementul agroecologic a agroecosistemelor cu culturi de câmp adaptat la provocările agriculturii moderne din Republica Moldova”, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor  
Conducătorul proiectului: Dr.hab. BOINCEAN Boris,  
perfectat în baza audierii raportului științific anual al implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării la Adunarea Generală a secției Științe ale Vieții din 9 decembrie 2022 și a concluziilor experților

**S-a discutat:** Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2022 - 20.80009.5107.23 ”Managementul agroecologic a agroecosistemelor cu culturi de câmp adaptat la provocările agriculturii moderne din Republica Moldova”, conducătorul proiectului dr.hab.BOINCEAN Boris, Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp "Selecția"

**S-a decis prin vot unanim:**

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Foarte bine**” (28,2).

Calificative pe criterii:

1. *Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului – “Foarte bine”.*

Importanța și actualitatea temei abordate în proiect este determinată de orientarea lui la soluționarea problemelor agrare și ecologice globale, ceea ce este confirmat și de scopul proiectului, obiectivelor trasate și rezultatele preconizate în propunerea de proiect, ceea ce este confirmat și de scopul proiectului, obiectivelor trasate și rezultatele preconizate în propunerea de proiect, precum și de rezultatele înregistrate la executarea proiectului.

Scopul cercetărilor prezentului proiect a constat în studiul și identificarea componentelor de bază în sistemul cultură agricolă x asolament x fertilizanti (organici, minerali) x irigare care au un impact major asupra productivității diferitelor culturi agricole. Obiectivele, destinate scopului menționat, au condus la obținerea unor rezultate de certă importanță practică cu privire la: i) efectul asolamentului, ii) fertilizării și irigării, iii) optimizării modelelor de fertilizare în asolamente iv) eficientizării dozelor de azot mineral, v) rolul asolamentului cu ierburi perene pe diferite fondaluri de fertilizanti și prelucrare a solului – factori de care depinde productivitatea grâului de toamnă.

*Obiecții:*

1. Deoarece în obiective se menționează "diferite culturi", era salutar ca rezultatele obținute să fie prezentate nu doar pentru grâu de toamnă.
2. E necesar de menționat că acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor sunt incluse într-o singură propoziție.

2. *Diseminarea rezultatelor obținute – “Foarte bine”:*

- în alte reviste internaționale sau naționale – 5/7,
- lucrările conferințelor internaționale - 2;
- monografiile edituri internaționale – 1.
- capitole monografii – 1
- publicații electronice – 2
- lucrări de popularizare a științei.- 2

Rezultatele obținute au fost diseminate în formă de publicații (19 la număr), prezentări la diverse foruri științifice, mass-media (radio, TV, interviuri în ziare).

*Obiecții:*

1. E necesar de menționat că nu toate publicațiile au fost prezentate în conformitate cu cerințele regulamentelor existente.
2. Publicațiile în ziare nu pot fi considerate (2 la număr) nu pot fi considerate "articole în reviste naționale".

3. *Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare – “Foarte bine”.*

- participări la emisiuni TV/radio – 17/28

Valoarea socio-economică a rezultatelor înregistrate constă în evidențierea rolului biodiversității culturilor de câmp prin aprecierea efectului asolamentului, acțiunii și interacțiunii rotației culturilor, diferitor sisteme de lucrare și fertilizare a solului în asolament, fără aplicarea mijloacelor chimice, efectului diferitor sisteme de fertilizare a culturilor în asolament, eficacității folosirii apei de irigare, pe diferite fonduri de fertilizare, la diferite culturi în asolament. Valoarea cercetărilor este fortificată de propunerea schimbării modelului dominant de intensificare a agriculturii în vederea reducerii impactului negativ a agriculturii asupra schimbărilor climatice și concomitent adaptarea agriculturii la schimbările climatice, precum și prezentarea rezultatelor obținute la seminarele organizate de MAIA cu producătorii agricoli din diferite raioane; la 28 emisiuni radio național și 17 emisiuni TV, participarea la 10 conferințe internaționale și 10 webinare internaționale. Perspectivele implementării sunt reflectate în rezoluția solului, ca inițiativă legislativă cu privire la schimbarea atitudinii societății asupra solului, care poate și acorda servicii ecosistemice și sociale.

*Obiecții:*

Lipsește informația privind materializarea rezultatelor obținute în proiect.

4. *Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat – “Bine”.*

Ponderea tinerilor, participanți la realizarea proiectului este de 25%.

*Obiecții:*

Nu s-a prezentat date despre pregătirea cercetătorilor prin doctorat/postdoctorat.

### **Concluzii, recomandări**

*Recomandare:*

- Termenul "biodiversitate" nu s-a abordat destul de reușit deoarece poate fi utilizat în cazul unui spectru larg de specii, culturi, soiuri, genotipuri, ceea ce nu s-a atestat în descrierea datelor obținute.
- De a contribui mai intens asupra formării tinerilor cercetători prin doctorat/postdoctorat

*Concluzii:*

Raportul științific conține date importante pentru eficientizarea managementului agro-ecologic, poate fi aprobat, iar proiectul promovat pentru cercetări ulterioare.

Conducător al  
Secției Științe ale Vieții  
acad.

Boris Găină

Secretar Științific al Secției  
Dr.

Gabriela Romanciuc